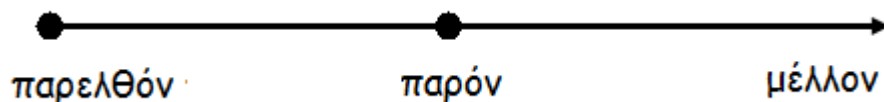

Ενότητα 9η : «Έλα στην παρέα μας»

Μελλοντικοί χρόνοι: Στιγμιαίος και Εξακολουθητικός Μέλλοντας.....	31
Προστακτική Ενεστώτα και αορίστου	32
Σημεία στίξης: θαυμαστικό, ερωτηματικό, παύλα.....	32
Σύνδεση θέσης-επιχειρήματος.....	33
Επαυξημένες προτάσεις.....	33
Αντίθετες λέξεις.....	15
Σύνθετες λέξεις.....	16
Συνώνυμες λέξεις.....	19
Τα ερωτηματικά πού και πώς.....	23

Στιγμιαίος Μέλλοντας και Εξακολουθητικός Μέλλοντας Ενεργητικής Φωνής

Ο χρόνος, όπως είπαμε, είναι στο μυαλό μας σαν μια ευθεία γραμμή:

Οι χρόνοι του ρήματος που δείχνουν ότι κάτι θα γίνει στο μέλλον είναι δύο: ο στιγμιαίος μέλλοντας και ο εξακολουθητικός μέλλοντας. Μπροστά από τα ρήματα που είναι σε χρόνο μέλλοντα υπάρχει η λέξη «θα».

Στιγμιαίος Μέλλοντας	Εξακολουθητικός Μέλλοντας
Τα ρήματα που είναι στο στιγμιαίο μέλλοντα μας δείχνουν τι θα γίνει στο μέλλον για μια στιγμή.	Τα ρήματα που είναι στον εξακολουθητικό μέλλοντα μας δείχνουν τι θα γίνεται στο μέλλον συνέχεια.
Πχ: Η Κατερίνα θα καλέσει όλους τους φίλους της στη γιορτή.	Πχ: Ο Γιώργος θα διαβάζει όλη τη νύχτα.
Κλίση: εγώ θα παίξ-ω εσύ θα παίξ-εις αυτός θα παίξ-ει εμείς θα παιξ-ουμε εσείς θα παίξ-ετε αυτοί θα παίξ-ουν	Κλίση: εγώ θα παίξ-ω εσύ θα παίξ-εις αυτός θα παίξ-ει εμείς θα παιξ-ουμε εσείς θα παίξ-ετε αυτοί θα παίξ-ουν

Προστακτική ενεστώτα και αορίστου

Κλείσε το παράθυρο! (προσταγή)
Δώσε μου το βιβλίο, σε παρακαλώ. (παράκληση)
Πήγαινε στο καλό. (ευχή)

Τα ρήματα που φανερώνουν **προσταγή**, **παράκληση** ή **ευχή** λέμε ότι βρίσκονται σε έγκλιση προστακτική. Προστακτική σχηματίζουν ο ενεστώτας και ο αόριστος. Η προστακτική έχει δύο πρόσωπα: το β' πρόσωπο (εσύ, εσείς) και το γ' πρόσωπο (αυτός, αυτοί). Εμείς εδώ θα μάθουμε το β' πρόσωπο.

Πχ:	πρόσωπο	Προστακτική ενεστώτα	Προστακτική αορίστου
(γράφω)	β' εν.: β' πλ.:	γράφε γράφετε	γράψε γράψτε
(σκουπίζω)	β' εν.: β' πλ.:	σκούπιζε σκουπίζετε	σκούπισε σκουπίστε
(αγαπώ)	β' εν.: β' πλ.:	αγάπα αγαπάτε	αγάπησε αγαπήστε

Το θαυμαστικό (!)

Το θαυμαστικό, όπως και τα υπόλοιπα σημεία στίξης, χρησιμοποιείται για να διαβάζουμε σωστά το κείμενο και να καταλαβαίνουμε το νόημά του. Το θαυμαστικό το βάζουμε έπειτα από επιφωνήματα ή φράσεις που εκφράζουν ευχή, χαρά, λύπη, θαυμασμό, φόβο, ελπίδα κτλ.

Πχ: Τι όμορφο μωρό!
Χρόνια πολλά!
Θεέ μου, τι έπαθα!
Μπράβο! Τα κατάφερες.

Το ερωτηματικό (;)

Το ερωτηματικό, όπως και τα υπόλοιπα σημεία στίξης, χρησιμοποιείται για να διαβάζουμε σωστά το κείμενο και να καταλαβαίνουμε το νόημά του. Το ερωτηματικό το βάζουμε στο τέλος κάθε ερωτηματικής πρότασης.

Πχ: Πού είναι το ποδήλατο;
Γιατί φωνάζεις; Τι έγινε;
Τρυπήθηκες με τη βελόνα;

Η παύλα (-)

Η παύλα, όπως και τα υπόλοιπα σημεία στίξης, χρησιμοποιείται για να διαβάζουμε σωστά το κείμενο και να καταλαβαίνουμε το νόημά του. Παύλα βάζουμε στο διάλογο για να φανεί η αλλαγή του προσώπου που μιλάει. Η παύλα μπαίνει στην αρχή της ομιλίας κάθε προσώπου.

- Πχ:
- Γεια σου, Γιάννη. Τι κάνεις;
 - Γεια σου Καίτη. Καλά είμαι. Πού ήσουν χθες;
 - Είχα μάθημα. Γιατί;
 - Γιατί σ' έπαιρνα τηλέφωνο και δεν απαντούσες.

Προσοχή:

Κάθε φορά που μιλάει άλλο πρόσωπο και χρησιμοποιούμε παύλα, πρέπει να αλλάζουμε σειρά και να ξεκινάμε τα λόγια του άλλου προσώπου από την επόμενη σειρά.

Σύνδεση θέσης – επιχειρήματος

Όταν λέμε την άποψή μας για κάποιο θέμα, ακολουθούμε κάποια βήματα προκειμένου να πείσουμε τους άλλους πως αυτό που λέμε είναι σωστό.

1^ο Βήμα

Λέω τη γνώμη μου, χρησιμοποιώντας φράσεις και ρήματα όπως: **νομίζω ότι..., πιστεύω ότι..., θεωρώ ότι..., έχω τη γνώμη ότι..., η γνώμη μου είναι ότι...**

2^ο Βήμα

Υποστηρίζω τη γνώμη μου με επιχειρήματα, χρησιμοποιώντας λέξεις όπως: **γιατί..., επειδή..., διότι...**

3^ο Βήμα

Καταλήγω σ' ένα συμπέρασμα, χρησιμοποιώντας φράσεις όπως: **για το λόγο αυτό..., άρα..., επομένως...**

Επαυξημένες προτάσεις

Επαυξημένες προτάσεις λέγονται οι προτάσεις οι οποίες εκτός από τους κύριους όρους (υποκείμενο, ρήμα), συμπληρώνονται και από άλλους προσδιορισμούς (επίθετα, επιρρήματα κ.ά.) που λέγονται **δευτερεύοντες όροι** της πρότασης.

- Πχ: *Απλή πρόταση: Πήγα στο θέατρο.*
Επαυξημένη πρόταση: Χθες πήγα στο θέατρο με την αδερφή μου.